

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 360/2025-39

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a sudcov Ladislava Duditša a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDACTED] zastúpenej MK Legal Advisory s. r. o., Gercenova 29, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B3-31D/241/2007 (v období po právoplatnosti nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. I. ÚS 107/2017-29 z 31. mája 2017) takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B3-31D/241/2007 (v období po právoplatnosti nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. I. ÚS 107/2017-29 z 31. mája 2017) **bolo porušené** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, ako aj jej právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Sťažovateľke **priznáva** finančné zadosťučinenie **2 000 eur**, ktoré je Mestský súd Bratislava IV **p o v i n n ý** vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Mestský súd Bratislava IV **je p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľke trovy konania **1 099,80 eur** a zaplatiť ich jej právnej zástupkyňi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 21. decembra 2024 domáhala vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej

republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) „v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy“ postupom Mestského súdu Bratislava IV (ďalej len „mestský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. B3-31D/241/2007. Súčasne navrhuje, aby ústavný súd prikázal mestskému súdu konať bez zbytočných prieťahov a priznal jej finančné zadost'učinenie 10 000 eur, ako aj náhradu trov konania spojených s podaním ústavnej sťažnosti.

2. Ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 360/2025-15 zo 7. augusta 2025 podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie v časti namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom mestského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. B3-31D/241/2007 v období po právoplatnosti nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. I. ÚS 107/2017-29 z 31. mája 2017 (ďalej len „napadnuté konanie“). Vo zvyšnej časti ústavnú sťažnosť odmietol ako neprípustnú podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde.

3. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka bola ako jedna z dvoch dedičiek účastníčkou konania o vyporiadanie dedičstva po poručníkovi (manželovi sťažovateľky), ktoré sa začalo na Okresnom súde Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) 28. februára 2007 a po účinnosti novej súdnej mapy bolo od 1. júna 2023 vedené na mestskom súde. Okresný súd v priebehu napadnutého konania meritórne rozhodol uznesením č. k. 31D/241/2007-633 z 25. októbra 2016 (ďalej len „uznesenie okresného súdu z 25. októbra 2016“), ktoré však bolo na odvolanie sťažovateľky zrušené uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 14CoD/2/2017 zo 14. augusta 2018 (ďalej len „uznesenie krajského súdu zo 14. augusta 2018“) a vec bola súdu prvej inštancie vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

4. Sťažovateľka uvádza, že v čase podania tejto ústavnej sťažnosti napadnuté konanie nebolo ani po takmer 18 rokoch právoplatne ukončené a od vrátenia veci (obdobie vyše šiestich rokov) stále prebieha na súde prvej inštancie. Popisuje obdobia absolútnej nečinnosti, ako aj nesústreďenej činnosti prvoinštančného súdu a oboznamuje, že vo veci bolo uznesením sp. zn. 31D/241/2007 z 25. februára 2020 (ďalej len „uznesenie okresného súdu z 25. februára 2020“) nariadené znalecké dokazovanie na účel ocenenia nehnuteľností patriacich do dedičstva. Zdôrazňuje, že až uznesením mestského súdu č. k. B3-31D/241/2007-987 z 11. júna 2024 (ďalej len „uznesenie mestského súdu z 11. júna 2024“) (na základe jej odvolania a návrhu na doplnenie otázok pre znalca) súd uložil znalcovi určiť všeobecnú cenu nehnuteľnosti ku dňu ocenenia nielen s ohľadom na výšku jej zhodnotenia sťažovateľkou a jej manželom do jeho smrti, ale s ohľadom aj na výšku jej zhodnotenia zo strany sťažovateľky v období po smrti poručníka.

5. Podľa tvrdenia sťažovateľky patrí predmet konania k štandardnej agende všeobecného súdnictva a k prieťahom nedošlo v dôsledku zložitosti veci ani v dôsledku správania účastníkov konania. Celková dĺžka konania je podľa názoru sťažovateľky sama osebe neprimeraná, čo považuje za zásah aj do svojich majetkových práv a materiálnu ujmu, keďže jej je dlhodobo odopierané právo svoj majetok nerušene užívať a nakladať s ním.

6. Ústavný súd na základe predošlej ústavnej sťažnosti sťažovateľky z 27. januára 2017 nálezom č. k. I. ÚS 107/2017-29 z 31. mája 2017 (ďalej len „nález ústavného súdu z 31. mája 2017“), právoplatným 20. júla 2017 vyslovil porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 38 ods. 2 listiny a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, prikázal okresnému súdu konať vo veci bez zbytočných prietáhov a priznal jej finančné zadosťučinenie 2 500 eur a trovy konania.

7. Z vlastnej rozhodovacej činnosti je ústavnému súdu známe, že v konaní o ústavnej sťažnosti [REDAKOVANÉ] (dcéry poručiteľa, pozn.) bolo nálezom sp. zn. II. ÚS 865/2016 z 2. februára 2017 a následne aj nálezom č. k. I. ÚS 567/2022-21 z 9. februára 2023 vyslovené porušenie základných práv (aj tejto inej) sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.

Argumentácia sťažovateľky

8. Sťažovateľka vo vzťahu k postupu prvoinštančného súdu v napadnutom konaní namietala, že tento sa vyznačuje výraznými aj kratšími obdobiami nečinnosti, ako aj nesústredenou činnosťou, a to aj po právoplatnosti nálezu ústavného súdu z 31. mája 2017. Namietala, že napadnuté konanie stále nie je právoplatne ukončené, jeho trvanie považuje za ústavne neakceptovateľné.

III.

Vyjadrenie mestského súdu a replika sťažovateľky

III.1. Vyjadrenie mestského súdu:

9. Mestský súd vo svojom vyjadrení sp. zn. 1SprV/539/2025 doručenom ústavnému súdu 22. augusta 2025 v podstatnom uviedol, že spis v predmetnej veci bol po zániku funkcie pôvodnej zákonnej sudkyne pridelený novej zákonnej sudkyňi 16. februára 2021 a následne došlo k ďalšej zmene zákonného sudcu 15. júla 2025. Uviedol, že po vrátení veci (uznesením krajského súdu zo 14. augusta 2018) bolo uznesením okresného súdu z 25. februára 2020 nariadené znalecké dokazovanie (na účel ocenenia nehnuteľností patriacich do dedičstva), proti ktorému podala sťažovateľka odvolanie (odvolaním napadnuté uznesenie bolo potvrdené uznesením krajského súdu sp. zn. 14CoD/2/2022 zo 14. júla 2022). Dňa 19. augusta 2022 sťažovateľka podala návrh na upustenie od znaleckého dokazovania s návrhom na doplnenie otázok pre znalca. Mestský súd vydal uznesenie č. k. B3-31D/241/2007-971 z 25. októbra 2023 (ďalej len „uznesenie mestského súdu z 25. októbra 2023“), ktorým sťažovateľke uložil povinnosť sprístupniť nehnuteľnosť a odovzdať potrebné doklady a informácie, proti ktorému sťažovateľka podala 27. novembra 2023 odvolanie (odvolaním napadnuté uznesenie bolo potvrdené uznesením krajského súdu sp. zn. 10CoD/1/2024 z 22. marca 2024). Následne mestský súd uznesením z 11. júna 2024 uložil znalcovi povinnosť určiť výšku zhodnotenia nehnuteľností investíciami vloženými sťažovateľkou a poručiteľom do stavebných úprav rodinného domu a príslušenstva ku dňu smrti poručiteľa a určiť výšku zhodnotenia nehnuteľností investíciami vloženými sťažovateľkou do stavebných úprav rodinného domu a príslušenstva. Predmetným uznesením mestský súd zároveň vylúčil povinnosť

znalca určiť hodnotu nehnuteľností ku dňu smrti poručiteľa vzhľadom na to, že takýto znalecký posudok už bol obsahom spisu. Argumentoval, že aj keď nejde o právne zložitú vec, ide o vec skutkovo zložitú, pretože sa v niektorých obdobiach objektívne nemohlo konať z dôvodu potreby vyriešenia vlastníckych vzťahov a rozhodovanie záviselo od výsledkov znaleckého dokazovania. Uviedol, že v období po právoplatnosti predchádzajúceho nálezu ústavného súdu sa nemohlo riadne vykonať súdom nariadené znalecké dokazovanie, keď bola 24. októbra 2022 znalcovi zmarená obhliadka nehnuteľnosti. Poukázal na podané odvolania sťažovateľky proti uzneseniam, ktoré boli odvolacím súdom potvrdené. Ďalej uviedol, že nečinnosť prvoinštančného súdu je možné konštatovať v období po podaní odvolania sťažovateľky 13. marca 2020 proti uzneseniu okresného súdu z 25. februára 2020, keď bol spis odvolaciemu súdu predložený až 24. júna 2022. Poukázal tiež na to, že z dôvodu odvolaní podaných proti uzneseniu okresného súdu z 25. októbra 2016 sa spis až do septembra 2018 nachádzal na odvolacom súde, ktorý odvolaním napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Zároveň bol súdny spis predložený Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky z dôvodu prešetrenia postupu súdneho komisára v predmetnej veci, a to od 4. januára 2021 do 13. októbra 2021. Od augusta 2022 okresný súd realizoval úkony administratívnej povahy, následne ustanovený znalec podal 7. novembra 2022 písomné vyjadrenie o zmarení obhliadky nehnuteľnosti nariadenej na 24. október 2022 zo strany sťažovateľky. Sťažovateľka na uvedené oznámenie reagovala písomným podaním námietok z 10. novembra 2022. Z dôvodu podania ústavnej sťažnosti (dcérou poručiteľa) sa spis nachádzal na ústavnom súde od 25. januára 2023 do 8. februára 2023. Po podaní odvolania sťažovateľkou proti uzneseniu mestského súdu z 25. októbra 2023 bol spis predložený na krajskom súde 5. marca 2024 a po potvrdení tohto odvolaním napadnutého uznesenia bol spis vrátený 14. mája 2024. Uznesením mestského súdu z 11. júna 2024 bola rozšírená úloha znalca v časti ohodnotenia nehnuteľnosti investíciami vloženými sťažovateľkou za obdobie od úmrtia poručiteľa do dňa vyhotovenia znaleckého posudku. Znalec 9. októbra 2024 oznámil, že z dôvodov vážnych zdravotných problémov znaleckú činnosť už nevykonáva, preto mestský súd uznesením č. k. B3-31D/241/2007-990 z 8. novembra 2024 ustanovil nového znalca, ktorý predložil znalecký posudok 5. marca 2025. Sťažovateľka 12. mája 2025 podala námietku proti znaleckému posudku a úpravou z 3. júna 2025 mestský súd predložil spis notárke na pokračovanie v konaní.

III.2. Replika sťažovateľky:

10. Sťažovateľka sa na výzvu ústavného súdu z 27. augusta 2025 k stanovisku mestského súdu vyjadrila podaním doručeným ústavnému súdu 18. septembra 2025, v ktorom poukázala na to, že po vrátení veci (uznesením krajského súdu zo 14. augusta 2018) prvoinštančný súd nariadil znalecké dokazovanie až po roku a pol. Vo vzťahu k ňou podanému odvolaniu (proti uzneseniu okresného súdu z 25. februára 2020) argumentovala, že ním žiadala najmä z dôvodu hospodárnosti konania a v snahe predísť nariadovaniu ďalších znaleckých dokazovaní, aby úlohou znalca bolo určiť hodnotu nehnuteľností patriacich do dedičstva ku dňu smrti poručiteľa a vo vzťahu k investíciám určiť nielen výšku zhodnotenia nehnuteľnosti investíciami vloženými poručiteľom a sťažovateľkou, ale určiť aj výšku zhodnotenia nehnuteľnosti investíciami vloženými ňou po smrti poručiteľa do dňa vyhotovenia znaleckého posudku. Doplnila, že odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia stotožnil s jej právnym názorom, že určenie uvedených skutočností sa viaže na okamih smrti poručiteľa. Poukázala na to, že v nadväznosti na odôvodnenie odvolacieho súdu

podaním z 19. augusta 2022 bez zbytočného odkladu navrhla doplnenie otázok pre znalca, no napriek podaniu tohto návrhu a dvoch písomných urgencií o tomto jej návrhu prvoinštančný súd nikdy nerozhodol a žiadnym procesným postupom sa s ním nevysporiadal. Argumentovala, že nie je pravdivé tvrdenie mestského súdu, že 24. októbra 2022 zmarila obhliadku nehnuteľnosti. Dodala, že právna zástupkyňa e-mailom z 18. októbra 2022 a 21. októbra 2022 kontaktovala znalca, na čo tento nereagoval. Z dôvodu nevedomosti sťažovateľky, akým spôsobom sa prvoinštančný súd vysporiadal s jej návrhom na doplnenie otázok pre znalca, ako aj tým, či sa vôbec bude konať obhliadka znalcom, informovala sa o tejto na okresnom súde, no žiadnu konkrétnu odpoveď nedostala. Preto mala za to, že obhliadka nehnuteľnosti znalcom sa neuskutoční. Ďalej uviedla, že mestský súd bez rozhodnutia o jej návrhu na doplnenie otázok pre znalca vydal uznesenie z 25. októbra 2023, ktorým jej uložil povinnosť sprístupniť pre znalca nehnuteľnosť. Avšak z dôvodu, že chcela zabrániť vyhotoveniu znaleckého dokazovania bez rozhodnutia súdu o pripustení jej otázok na znalca a vyhnutiu sa tak ďalším prieťahom v dedičskom konaní, ktoré by nastali, ak by znalec nevykonával znalecké dokazovanie, v rozsahu ktorého dôvodnosť potvrdil aj odvolací súd, podala proti tomuto uzneseniu odvolanie. Argumentovala, že napriek tomu, že odvolací súd potvrdil odvolaním napadnuté uznesenie, v odôvodnení opätovne zdôraznil povinnosť prvoinštančného súdu urýchlene sa vysporiadať s jej návrhom na doplnenie otázok pre znalca, ktorý podala ešte v roku 2022. Až na základe toho mestský súd uznesením z 11. júna 2024 uložil znalcovi povinnosť vykonať znalecké dokazovanie v rozsahu, v akom žiadala sťažovateľka. Na záver dodala, že prvoinštančný súd až na základe ňou využitých všetkých dostupných právnych prostriedkov vydal správne a zákonné rozhodnutie o nariadení znaleckého dokazovania.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

11. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou, s vyjadreniami mestského súdu a sťažovateľky, ako aj obsahom spisového materiálu dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

12. Podstatou argumentácie sťažovateľky v súvislosti s namietanými prieťahmi (čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru) v napadnutom konaní je tvrdenie o nečinnosti a neefektívnom postupe mestského súdu.

13. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu (IV. ÚS 250/2025).

14. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Povinnosť súdu a sudcu konať bez prieťahov podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), podľa ktorého súd

postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným priet'ahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

15. Pokiaľ ide o posúdenie kritéria právna a skutková zložitost' veci, ústavný súd konštatuje, že predmet napadnutého konania (prerokovanie dedičstva) patrí medzi bežnú rozhodovaciu agendu všeobecných súdov. Na druhej strane vzhľadom na potrebu vykonania znaleckého dokazovania je možné pripustiť istú skutkovú náročnosť veci. Avšak s poukazom na dĺžku napadnutého konania a na skutočnosť, že už v minulosti bolo v danej veci ústavným súdom konštatované porušenie práva sťažovateľky na konanie bez priet'ahov, už ani okolnosť zvýšenej skutkovej náročnosti veci nie je spôsobilá ospravedlniť vzniknuté priet'ahy v napadnutom konaní.

16. V rámci posudzovania ďalšieho kritéria, a to správania sťažovateľky, ústavný súd uvádza, že v jej postupe nevzhliadol okolnosti, ktoré by zásadným spôsobom negatívne ovplyvnili priebeh napadnutého konania, resp. spôsobili zbytočné priet'ahy v rámci jeho priebehu. Ústavný súd poukazuje na to, že uplatnenie opravných prostriedkov nie je možné automaticky pričítať na ťarchu sťažovateľke. Zvlášť ak v danom prípade (ako to vyplýva aj z predložených vyjadrení a z obsahu spisového materiálu) mestský súd nakoniec vo vzťahu k znaleckému dokazovaniu v zásade akceptoval ňou uplatnené námietky (a rozšíril úlohu znalca v časti ohodnotenia nehnuteľnosti).

17. Tretím hodnotiacim kritériom je postup prvoinštančného súdu. V prvom rade je potrebné uviesť, že napadnuté konanie je toho času už ukončené. Dedičské konanie bolo ukončené vydaním osvedčenia o dedičstve z 29. októbra 2025 (ďalej len „osvedčenie o dedičstve“), ktoré po vzdaní sa práva účastníkov dedičského konania (sťažovateľky a jej dcéry) požiadať o pokračovanie v konaní aj toho istého dňa nadobudlo právoplatnosť.

18. Nález ústavného súdu z 31. mája 2017 nadobudol právoplatnosť 20. júla 2017, a teda od právoplatnosti tohto nálezu napadnuté konanie trvalo 8 rokov a 5 mesiacov. Už s poukazom na uvedené trvanie napadnutého konania (po predchádzajúcom konštatovaní porušenia práva sťažovateľky na konanie bez priet'ahov) je odôvodnený záver, že postup prvoinštančného súdu opäť nezodpovedal ústavnému príkazu konať bez zbytočných priet'ahov. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že vzhľadom na to, že v danej veci už bolo nálezom ústavného súdu v predchádzajúcom období konštatované porušenie práva sťažovateľky na konanie bez zbytočných priet'ahov, bolo namieste od prvoinštančného súdu v jeho postupe očakávať zvýšenú mieru rýchlosti konania. V danom prípade však tomu tak nebolo.

19. Ústavný súd vo vzťahu k priebehu napadnutého konania preto uvádza, že v postupe konajúceho súdu bola okrem nie dostatočne efektívneho postupu identifikovaná aj jeho nečinnosť, a to po podaní odvolania sťažovateľky 13. marca 2020 (proti uzneseniu okresného súdu z 25. februára 2020), ktoré bolo na krajskom súde predložené až 24. júna 2022. Následne aj po vrátení spisu z ústavného súdu (8. februára 2023) bol prvoinštančný súd vo veci nečinný až do vydania uznesenia mestského súdu z 25. októbra 2023 (ktorým sťažovateľke uložil povinnosť sprístupniť nehnuteľnosť a odovzdať potrebné doklady). V nasledujúcom období je možné predĺženie napadnutého konania pričítať aj tomu, že pôvodne ustanovený znalec oznámil mestskému súdu nemožnosť vypracovať znalecký posudok, preto musel byť ustanovený nový znalec (8. novembra 2024). Vypracovanie znaleckého posudku následne trvalo do 5. marca 2025. Po predložení spisu notárke (3. júna 2025) došlo k ukončeniu konania v priebehu piatich mesiacov.

20. Po zhodnotení všetkých okolností prípadu ústavný súd dospel v danej veci k záveru, že napadnuté konanie trpí prieťahmi, ktoré idú na vrub postupu mestského súdu. V napadnutom konaní sa nepostupovalo v intenciách čo najrýchlejšieho a efektívneho prerokovania a ukončenia veci.

21. Ústavný súd uvádza, že od účastníkov konania obracajúcich sa na všeobecné súdy s dôverou, že bude v ich veci spravodlivo a včas rozhodnuté, nie je možné spravodlivo požadovať, aby „strpeli“ nedostatky na strane všeobecného súdu (resp. štátu) spôsobené zlou organizáciou práce, či v dôsledku nedostatočného personálneho obsadenia súdov. Ústavný súd v zmysle svojej konštantnej rozhodovacej činnosti zdôrazňuje, že štát je primárne zodpovedný za to, aby zabezpečil dostatočné personálne a materiálno-technické podmienky na riadny výkon spravodlivosti a nedostatky v tejto oblasti v žiadnom prípade nesmú byť na ujmu právam účastníkov konania, v tomto prípade sťažovateľky.

22. Vzhľadom na uvedené preto ústavný súd uzatvára, že postupom mestského súdu v napadnutom konaní bolo porušené základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj jej právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

V.

Prikázanie vo veci konať a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

23. V súlade s čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal. Vzhľadom na skutočnosť, že v napadnutom konaní bolo vydané osvedčenie o dedičstve (ktoré nadobudlo právoplatnosť 29. októbra 2025), ústavný súd mestskému súdu nedal príkaz konať v napadnutom konaní (bod 4 výroku nálezu).

24. Keďže ústavný súd rozhodol, že právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez prieťahov (podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa čl. 38 ods. 2 listiny a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) bolo porušené, zaoberal sa aj jej žiadosťou o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Požadovala priznanie zadosťučinenia 10 000 eur, čo odôvodňovala neprimeranou dĺžkou rozhodovania vo veci a pretrvávajúcou právnou neistotou sťažovateľky, a to aj po zohľadnení už konštatovaného porušenia jej práv nálezom ústavného súdu z 31. mája 2017.

25. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (III. ÚS 103/2018). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia, pričom pri jeho určení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

26. Pri ustálení sumy finančného zadosťučinenia ústavný súd prihliadal primárne na obdobie trvania napadnutého konania od právoplatnosti predchádzajúceho nálezu ústavného súdu (takmer 8 a pol roka) a to napriek už raz danému príkazu konať bez prieťahov. Zároveň však zohľadnil,

že toho času už je dedičské konanie právoplatne ukončené. Preto rozhodol o priznaní finančného zadost'učinenia s'ťažovateľke v sume 2 000 eur (bod 2 výroku nálezu). Ústavný súd v súlade s čl. 127 ods. 3 ústavy a § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde nevyhovel tej časti ústavnej s'ťažnosti, v ktorej s'ťažovateľka žiadala priznať finančné zadost'učinenie nad ústavným súdom priznanú sumu (bod 4 výroku nálezu).

VI. Trov konania

27. Ústavný súd priznal s'ťažovateľke (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 1 099,80 eur (bod 3 výroku nálezu).

28. Pri výpočte trov právneho zastúpenia s'ťažovateľky ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [(ďalej len „vyhláška“); § 11 ods. 3, § 13a, § 16 ods. 3 vyhlášky]. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2024 je 343,25 eur a hodnota režijného paušálu je 13,73 eur. S'ťažovateľke vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2024 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie ústavnej s'ťažnosti). Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2025 je 371 eur a hodnota režijného paušálu je 14,84 eur. S'ťažovateľke vznikol nárok na náhradu trov konania za jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2025 (podanie repliky k vyjadreniu mestského súdu).

29. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je mestský súd povinný uhradiť na účet právnej zástupkyne s'ťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označeného v záhlaví nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. júna 2026

Libor Duľa
predseda senátu